

Iceland, 1937, The Earth Compels, 1938, Autumn Journal, 1939, Plant and Phantom, 1941, Springboard, 1944, Holes in the Sky, 1948. Škoda, da v okvir njegove poezije ne sodi radijska drama, s katero se je uspešno ubadal v zadnjih letih svojega življenja, kot režiser pri BBC, in dosegel zavidljive uspehe, morda celo skrajne meje te zvrsti, posebno s Krištofom Kolumbom.

Evald Flisar

PESMI

Louis MacNeice

MOLITEV PRED ROJSTVOM

Nisem še rojen; o sliši me.

Naj se mi krvosesi netopir ali podgana ali hermelin ali
hromonogi duh ki žre mrliča, ne približa.

Nisem še rojen, tolaži me.

Strah me je da me človeštvo obzida z zidovi,
da me otopi z drogami in zapelje z lažmi
in trpinči na natezalih in povali v kopelih krvi.

Nisem še rojen; oskrbi me

z vodo da me ljubkuje, s travo da zame raste, z drevesi da govore
z menoj, z nebom da zame poje, s ptiči in z belo svetlobo
v globini duše, ki naj me vodi.

Nisem še rojen; odpusti mi

grehe ki jih bo v meni svet zagrešil, besede
ko jih govore skozme, in misli ko jih mislijo z mano,
izdajstva ki jih zagreše izdajalci za mano,
moje življenje, ko moré s pomočjo mojih
rok, mojo smrt ko me živijo.

Nisem še rojen; izuri me

v vlogah ki jih moram igrati in v geslih ki jih moram povzeti
ko me starci učijo, ko mi birokrati grozijo, ko se mi gore
spakujejo in me ljubimci zasmehujejo, ko belim
valovom na ljubo znorim in ko me puščava pokliče
v smrt in ko berač odkloni
moj dar in ko me lastni otroci prekolnejo.

Nisem še rojen; O sliši me.

Naj se mi človek, ki je zver ali misli da je bog,
ne približa.

Nisem še rojen; o sliši me.
Moč zoper njih ki bi zamrznili v meni
človeškost in me strli v smrten avtomat
ali predelali v zobec stroja, v stvar
z enim obrazom, v stvar, in zoper njih
ki bi zdrobili mojo celovitost in me
pihali kot puh osata sem in
tja in sem in tja
in me kot vodo v
dlaneh razlili.

Ne dovoli jim spremeniti me v kamen, in ne razlij me.
Drugачe ubij me.

RASTLINA IN POŠAST

Človek: utrip strani,
listov v Sibilini jami,
senca spreminjajoča se od zore do mraka,
žito ki mrmra v vetru,
stresanje rok s prividi,
norenje z duhovi, črpalka krvi,
fata morgana, pajek krileč
nad kaosom; človek kaos.

On ki slepari zvito usodo
s tem kar stori in ne kar je,
s tem kar dosega toku
vsiljujoč arhitekturo —
marmorni stožec, krog ledu,
lok in oporni steber, železne
zanke čez votlost,
odskočne deske v naključje.

Človek: ples mušic,
zlato steklo v soncu,
brbranje vode, čenče
škorcev v izrabljenem
dimniku, peščeni grad,
haloga ki se vleče po skalah,
kapljajoče sveče, Luči
Severa, Sedmi val.

Njegovo življenje slepilo, ki se
domnevno ravna po zakonih Narave,
a je v bistvu revolta, blazna
zarota in uzurpacija,
tihotapljenje smisla vrednot
čez mejo dejstev,

metabolizem smrti,
 reorkestracija sveta.
 Človek: upor zastav,
 nabreklina v vetru, prizma,
 orgelske cevi v sončnem zahodu,
 orgija možganov in žlez,
 prasketanje nevihte, ples toče,
 migljanje peroti in prevara megle,
 razuzdan mučenik, polnočni
 odmev, gozdni požar.

On ki je tipal v prazen
 zrak za Besedo ne da bi jo
 našel, a začutil je auroro,
 roso na koži, ki je ni mogel pozabiti.
 On ki je vse odtlej taval in spletkaril
 in plezal nazaj in na ono stran, v upanju
 da naposled najde Besedo Samo.

ČITALNICA BRITANSKEGA MUZEJA

Pod panju podobno kupolo hodijo sklanjajoči se bralci
 dol in gor po pasažah in tipajo celice znanja —
 med in vosek, nakopičena v letih —
 nekateri po naročilu, drugi iz ljubezni do učenja,
 nekateri ker nimajo pametnejšega opravila
 ali ker upajo da bodo stene knjig utišale
 bobnenje demona v njihovih ušesih.

Čudaki, najeti pisuni, osiromašeni učenjaki
 z naočniki, v modnih klobukih ali z romantičnimi bradami,
 nekateri iz gole zabave drugi smrtno zares,
 nekateri preživi in drugi zaspani,
 viseči kot netopirji v svetu izprevrnjenih vrednot,
 zgubani vase v svetu ki je varen in tih:
 to je čitalnica Britanskega muzeja.

Zunaj na stopnicah, v soncu, si dvorijo golobi,
 napihujejo svoje ovratnice in pometajo z repi ali se
 udobno kopljejo v soncu,
 in pod totemi — starodavno grozo —
 med velikanskimi brazdastimi jonskimi stebri
 pronica s težkih čeljusti in s kraguljih obrazov
 gaturalna žalost pribežnikov.

ODLOMEK IZ »JESENSKEGA DNEVNIKA«

II.

Pajek, pajek, ovijajoča noč —
 toda straža pod blazino je budna —
 strah me je v mreži noči
 ko sence vej otipavajo okno,
 ko rjovejo levi pod hribom
 in merilec poka in cisterna vrvra,
 in bogovi odsotni in možje mirni —
Noli me tangere, zgubljeni je moja duša.
 Nekateri so srečni zdaj, v toplem domu,
 stegno čez stegno in luč v otroški sobi,
 nekateri so lačni pod zvezdnim obokom
 in nekateri sede pri nočnem delu.
 Slava bogu v Nižavah, mir pod zemljo,
 ki je nema in gluha v najnižji točki.
 Radoveden sem ali je kaj sploh vredno
 utripa oči ali zgolj spomina.
 Spominjam se Perzefone, ki je odšla v temo
 nič več devica, odšla s prežive jase;
 a zakaj se vrača, zakaj me pad snega spomni
 da gre življenje v neskončnost?
 Noči so ko sem sam in hrepenim po ljubezni,
 a to noč mi kvintesenčni mrak prepoveduje
 imeti koga ob sebi ali pod sabo; samo zgoraj
 se gomile kopicijo, z bogom zvezdno nebo.
 Z bogom Platonično sito poltenega človeka,
 a z bogom tudi njegovo filozofiranje;
 jaz imam boljši načrt:
 zadel bom tarčo naravnost, brez dolgoveznosti.

XXIV.

Spi, moje telo, spi, moj duh,
 spite moji starši in prastarši
 in vsi ki sem vas ljubil nekoč:
 krsta človeka je zibelka drugemu.
 Spite, moja preteklost in moji grehi,
 v daljnem snegu v posušenih rožah
 pod luno; zapredek noči se bo odprl
 ko se dan začne.
 Spite, moji očetje, v svojih grobovih
 pod vresjem na močvirskem višavju;
 kar veter razprši, veter reši,
 in mlado drevo brsti v novi deželi.
 Čas je dežela, sedanji hip pa je
 odrska luč, blodeča po prizorišču;
 ni nam je treba zasledovati:

prihodnost je nevesta tega kar je bilo.
 Spite, moji domisleki, in moje želje,
 spite in zbudite se močne,
 iste, a drugačne, in sprejmite blagoslov —
 uspavanko.

In vi, delavci Kristusa, in vi, z vnemo
 po boljšem življenju, humanist, ateist,
 in vi posvečeni vzroku in vi posvečeni družinam
 spite, in naj vera in gorečnost v vas ne ugasneta.
 Spite mirno, Marx in Freud,
 figuri našega prehoda.
 Cagney, Lombard, Bing in Garbo,
 spite v svojem celulooidnem svetu.
 Tudi vidva spita, menih in satir,
 prenehajta s prepirom do jutri.
 Spite, moji možgani in moji čuti,
 spita, moja lakota, moja mrznja.
 Spite, rekruti zle armade
 ki ste, dolgo nerazumljeni,
 segli po puški, da bi ubili svojo žalost;
 spite, bodite prekleti, in zbudite se dobri.

Prevedel Evald Flisar

LENIN IN MALI NARODI

France Klopčič

France Klopčič (r. 1903) je v Ljubljani končal srednjo šolo in se vključil v politično dejavnost. V letih 1924—1930 je bil član pokrajinskega vodstva ilegalne komunistične stranke, urejal njena legalna glasila, pisal v revijo Zapiski Delavsko-kmetske matice. Bil je delegat III. državne konference KPJ januarja 1924. Po vrnitvi leta 1956 iz šestindvajsetletne emigracije v Sovjetski zvezi se je posvetil zgodovini